

Biuletyn ZG Polskiego Towarzystwa Astronomicznego

1/2013

11.02.2013

1. Czasopismo Polskiej Akademii Umiejętności

Chciałbym Państwa zaprosić do współpracy z czasopismem, poświęconym tematyce edukacyjnej. Czasopismo ma charakter naukowy, choć niestety b. nisko punktowane (1 punkt, mamy nadzieję, że w przyszłości punktacja będzie wyższa), jest wydawane przez Wydawnictwo Polskiej Akademii Umiejętności i przez tą Akademię firmowane. Mimo niskiej punktacji zapraszam do współpracy, ze względu na to, że problemy edukacyjne wydają się mieć zasadnicze znaczenie dla przyszłości – jeżeli już nie naszej to naszych dzieci i wnuków, a wydaje się że dzieje się w tej dziedzinie bardzo źle. Stąd prośba o potraktowanie ewentualnego wkładu w nasze czasopismo jako przyczynku do dobra wspólnego, a nie jako elementu kariery naukowej.

Czasopismo jest półrocznikiem i nazywa się „Opinie edukacyjne Polskiej Akademii Umiejętności” (skan okładki w załączniku) z podtytułem „Prace Komisji PAU do oceny podręczników szkolnych”. Jako „Prace Komisji ...” ukazuje się jako tom IX - początkowo pismo ukazywało się incydentalnie, potem jako rocznik ciągle „grubnąc” zostało zmienione na półrocznik. Tom IX ma formę książkową typowego formatu objętość 20-25 arkuszy wydawniczych, liczy 323 stron i został wydany w nakładzie 300 egzemplarzy. Jego tekst będzie prawdopodobnie udostępniany w wersji elektronicznej. To ostatnie stanowi pewien problem ze względu na to, że wersja elektroniczna jest bezpłatna i jak uważa Wydawnictwo stanowi konkurencję sprzedaży wersji papierowej. Wydaje się jednak, że w najbliższym czasie problem uda się rozwiązać (w końcu czasopismo nie ma charakteru komercyjnego i jest dotowane; być może tom IX jest już udostępniony – jak będę w Krakowie pod koniec lutego to sprawdzę jak z tym jest). Początkowo w piśmie zamieszczano tylko recenzje podręczników szkolnych. Potem zaczęto zamieszczać artykuły. W tomie IX jest ich cztery – Zasady dopuszczania do użytku podręczników szkolnych (D. Rott), Komunikowanie wizualne w podręczniku szkolnym (M. Kawka), Polska narracja podręcznikowa w świetle Polsko – Ukraińskiej Komisji Ekspertów do spraw... (K. Sanojca), oraz Błędy i usterki w podręcznikach do nauczania biologii (A. Dziejicka).

Jak łatwo się domyśleć recenzji podręczników jest do publikacji aż za dużo, bo to jest normalną działalnością Komisji. Konkretnie Komisja ma około 10 posiedzeń w roku (zwykle ostatni wtorek miesiąca w siedzibie PAU przy ulicy Sławkowskiej 17 w Krakowie, najbliższe 26 lutego) i na każdym jest referowanych kilka recenzji, które następnie są publikowane. Np. fizycy zreferowali już wszystkie aktualnie dopuszczone do użytku podręczniki na poziomie podstawowym (pozostały do poziomu zaawansowanego). Problemem jest pewien brak artykułów „teoretycznych”, przede wszystkim dotyczących teorii podręcznika – chcielibyśmy spróbować wypracować zasady i reguły jakie powinny spełniać podręczniki szkolne, i w tej dziedzinie jak na razie udało się osiągnąć niewiele (np. ustalono, że podręcznik powinien zawierać indeks, źródła ilustracji itp. czyli raczej mało oryginalne wymagania) i na koncepcjach dotyczących tego problemu zależało by nam najbardziej. Nie znaczy to, że do tego ograniczają się nasze zamierzenia. Czasopismo ma ambicję stania się ogólnym forum dyskusyjnym dotyczącym dydaktyki i edukacji. Oczywiście na poziomie naukowym – zamieszczane teksty są recenzowane, a forma wymaga abstraktu po angielsku. Z tego powodu oczekuję tekstów na tematy dydaktyczne o możliwie szerokim spektrum. W szczególności zależy nam (mi ?) na poszerzeniu grona Autorów, w tym o osoby z zagranicznymi afiliacjami np. opisujących m.in. systemy edukacyjne i prawne dotyczące edukacji obowiązujące w innych krajach. Tekst może być po polsku z angielskim abstraktem lub całkowicie po angielsku. W tym ostatnim

przypadku prawdopodobnie nastąpi tłumaczenie głównego tekstu na język polski – nie jest jeszcze zdecydowane czy będą się ukazywać całkowicie angielskie teksty. Proponowane teksty powinny być możliwie krótkie, a więc 5-8 stron maszynopisu (czasopismo ma już formę sporej książki i ciągle ma tendencje do „puchnięcia”) jednak dłuższe też są akceptowalne. Teksty opublikowane są symbolicznie honorowane – około 300 zł za tekst, plus wspomniany jeden punkt. Oczywiście wszystkie teksty będą recenzowane i akceptowane dopiero po pozytywnych recenzjach. I w związku z tym pojawia się również problem recenzentów. Bardzo proszę zainteresowanych o wyrażenie zgody na podjęcie obowiązków recenzenta (wyrażenie zainteresowania taką działalnością). Osoby wyrażająca zgodę na podjęcie obowiązków recenzenta proszone są o zgłoszenie takiej zgody wraz ze wskazaniem zakresu tematycznego jakiego zgoda dotyczy. Zawiadomienie o takiej zgodzie może zostać przekazane na mój adres elektroniczny. Z góry dziękuję wszystkim za podjęcie współpracy z naszym pismem. Przykładowa okładka pisma w załączniku.

Jerzy Kuczyński, kuczyn@interia.pl

2. Książka "Człowiek i Wszechświat"

Ukazała się drukiem książka "Człowiek i Wszechświat", sprawozdająca interdyscyplinarną sesję naukową o tym samym tytule, zorganizowaną jesienią 2011 w Krakowie z okazji 85. rocznicy urodzin Prof. Konrada Rudnickiego. Niestety, nie dla wszystkich chętnych wystarczy książek i dlatego elektroniczną jej wersję (plik PDF) zamieściliśmy do pobrania na stronie Astronomia Nova: www.astronomianova.org, zakładka - publikacje.

Zainteresowanych zapraszam przy okazji do pobrania najnowszego Częstochofskiego. Kalendarza Astronomicznego, a także do śledzenia nowości na stronie AN (są tam m.in. informacje o budujących się radioteleskopach pod nadzorem AN). Zainteresowanych budową RT-13 w Częstochofie zapraszam do obejrzenia:

1. fragmentu dziennika telewizyjnego. (po wstawieniu w GOOGLE hasła: TV Orion + radioteleskop) oraz
2. krótkiego teledysku reklamującego powstający zespół naukowo-rozrywkowy - RT-13 + dyskoteka RAY (w GOOGLE hasło: Pelian + radioteleskop - włączyć filmik).

Bogdan Wszolek.

3. IAU Symposium 301 - Precision Asteroseismology, 19-23 August 2013, Wrocław

The IAUS301 symposium will take place in Wrocław, Poland (19-23 August 2013), and it will be an opportunity to celebrate the Scientific Opus of Wojtek Dziembowski. This conference intends to discuss what are the missing physics in stellar structure and evolution theory and how these may be retrieved from the analysis of stellar oscillations. Moreover, we would like to point out the synergies between helio- and asteroseismology and how the experience and methods of helioseismology can be used to advance asteroseismology efficiently.

We foresee invited and contributed talks as well as poster sessions. More details can be found at: <http://iaus301.astro.uni.wroc.pl/>

On behalf of SOC and LOC
Jadwiga Daszyńska-Daszkiewicz

4. Kryzys dopada Uranie – Postępy Astronomii

Dramatycznie kurczy się rynek potencjalnych reklam w Uranii. W numerze 1/2013, ceny niektórych z nich, ze względu na słuszne społecznie cele i czekając na lepsze czasy, zostały zredukowane do minimum, lub przeszliśmy na dużo mniej korzystny barter. Zgromadzony z reklam kapitał w roku 2012, miał umożliwić wypłatę honorariów autorskich w roku bieżącym pod

warunkiem utrzymania przychodów na podobnym poziomie. Dziękuję wszystkim autorom i współpracownikom Uranii za ich społeczną pracę, jednakże utrzymywanie tego stanu rzeczy przynosi ogromne szkody wizerunkowe czasopismu.

Zwracam się więc do wszystkich Przyjaciół Uranii o pomoc w poszukiwaniu reklamodawców! To może być Wasza instytucja czy firma handlowa, edukacyjna lub astroturystyczna, wydawnictwo, uczelnia, planetarium albo muzeum! Urania jest dziś tak elegancka i dociera dostatecznie szeroko do najbardziej zainteresowanych, że wręcz wypada kształtować swój wizerunek na jej łamach. Można u nas reklamować nowe i stare kierunki studiów, w tym doktoranckie, pokazy nieba i wystawy, wyprawy komercyjne na zaćmienia Słońca i inne. Czekamy na pomoc w zdobyciu reklam z zagranicy, od producentów profesjonalnego (docieramy do wszystkich członków PTA) i amatorskiego sprzętu obserwacyjnego i akcesoriów. Możliwości redakcji w tej dziedzinie są już na wyczerpaniu!

Maciej Mikołajewski,
redaktor naczelny Uranii-PA

5. Zaproszenie na konferencję - Wykorzystanie Małych Teleskopów

W dniach 10-12 maja 2013 w Koninkach u podnóża Suhory, odbędzie się konferencja "Wykorzystanie małych teleskopów". Organizatorami są: Katedra Astronomii Uniwersytetu Pedagogicznego oraz Polskie Towarzystwo Astronomiczne.

Wszelkie informacje i rejestracja uczestników będą się odbywać poprzez stronę internetową: www.as.up.krakow.pl/mt2013 (Uwaga: strona będzie aktywna od 1 marca)

Jest to trzecia z serii konferencji dotyczących badań astronomicznych prowadzonych w Polsce przy wykorzystaniu małych teleskopów oraz teleskopów zdalnie sterowanych ulokowanych w miejscach o bardziej korzystnym klimacie. Nowym tematem będzie omówienie zagadnień dotyczących obserwacji prowadzonych za pomocą małych teleskopów satelitarnych, w tym udziału polskich astronomów w tych programach. Tematyka konferencji dotyczyć będzie m. in. następujących zagadnień:

- wspólne programy badawcze udziałem polskich i zagranicznych obserwatoriów,
- obserwacje prowadzone z pokładu polskich satelitów fotometrycznych: Lem i Heweliusz,
- naziemne obserwacje wspierające obserwacje satelitarne,
- obserwatoria robotyczne i zdalnie sterowane.

W ramach konferencji przewidzianych będzie kilka referatów przeglądowych prezentujących najważniejsze osiągnięcia naukowe i perspektywy dalszego rozwoju astronomii małych teleskopów oraz podsumowanie największych osiągnięć instrumentalnych z ostatnich lat. Uzupełnieniem tego będzie prezentacja najnowszych osiągnięć naukowych uczestników konferencji.

Spotkanie będzie również okazją do szerszego przedstawienia tematów badań prowadzonych w różnych placówkach astronomicznych dysponujących dostępem do małych teleskopów. Uczestnicy będą mogli nawiązać lub poszerzyć współpracę naukową czy wymienić się informacjami na temat m. in. odbywania staży, praktyk zawodowych, itp. Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że takie spotkania są bardzo ważne dla niewielkich ośrodków naukowych dysponujących jedynie małymi teleskopami.

Waldemar Ogłóza